

Ocena stanu sanitarnego
Powiatu Łódzkiego Wschodniego
za 2023 rok

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łodzi wykonuje zadania przy pomocy podległej mu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi, będącej podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej wraz z aktami wykonawczymi. Przynależność do Unii Europejskiej oraz dbałość o jakość życia ludności, obliguje Państwową Inspekcję Sanitarną do działań w kierunku spełniania koniecznych warunków, przepisów technicznych i standardów m.in. w dziedzinie badań laboratoryjnych poprzez utrzymanie systemu zarządzania i akredytacji badań wykonywanych z zakresu badania wody, badań epidemiologicznych oraz narażenia środowiskowego i zawodowego na czynniki szkodliwe dla zdrowia jak i doskonalenia systemu zarządzania w działalności nadzorczej.

Oddział Laboratoryjny

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi złożony z czterech sekcji, posiada akredytację *Polskiego Centrum Akredytacji* Nr AB 543 z dnia 25 października 2004 r. W 2023 roku Oddział zyskał bardzo dobre wyniki w trakcie auditu *PCA*. Uzyskany certyfikat potwierdził skuteczność systemu zarządzania wg PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz kompetencje techniczne do wykonywania badań zawartych w zakresie akredytacji – aktualny zakres akredytacji Nr AB 543 wyd. 23 z dnia 12.05.2023 r.

Celem wdrożonego systemu zarządzania jest budowanie zaufania do Naszej Jednostki oraz spełnianie wymagań klienta, jak też wymagań ustawowych zawartych w obowiązujących przepisach.

Badania laboratoryjne wykonywane są przez kompetentny personel, zgodnie z obowiązującymi metodami, przy użyciu nowoczesnej aparatury badawczej i pomiarowej.

Działania Oddziału Laboratoryjnego zmierzają do podnoszenia jakości świadczonych usług w celu spełnienia oczekiwań klientów. Ich ciągle rosnąca liczba potwierdza, że zadania i cele są właściwie realizowane.

W Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi, funkcjonują cztery sekcje:

Sekcja Badań Wody wykonuje badania w zakresie:

- analiz fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

- *Legionella sp.* w wodzie ciepłej użytkowej,
- naturalnych wód mineralnych i naturalnych wód źródłanych,
- wody z kąpielisk i pływalni.

W 2023 roku w tym laboratorium wykonano **3 178** badań nadzorowych co stanowi: **2 055** oznaczeń chemicznych, **4 226** oznaczeń fizycznych, **2 715** oznaczeń mikrobiologicznych oraz **1 311** badań w ramach działalności usługowej co stanowi **983** oznaczeń chemicznych, **1 536** oznaczeń fizycznych, **1 846** oznaczeń mikrobiologicznych.

Sekcja Badań Bakteriologicznych wykonuje:

- badania skuteczności sterylizacji (Sporal A i Sporal B),
- badania mikrobiologicznej czystości powierzchni,
- badania mikrobiologicznej czystości powietrza,
- badania w kierunku nosicielstwa gronkowców chorobotwórczych.

W 2023 roku w tym laboratorium wykonano **515** badań nadzorowych oraz **5 910** badań w ramach działalności usługowej sporali oraz wymazów sanitarnych ze środowiska placówek medycznych w celu zapewnienia właściwego poziomu sanitarnego w otoczeniu pacjenta.

W 2023 roku laboratorium prowadziło badania środowiska w zakresie czystości mikrobiologicznej dla stomatologii, branży farmaceutycznej i kosmetycznej jak również dla firm współpracujących z placówkami służby zdrowia np. pralnie szpitalne. W związku z dużym zapotrzebowaniem na te badania liczba klientów systematycznie rośnie.

Sekcja Badań Schorzeń Jelitowych wykonuje badania kału i badania wymazów z odbytu pobranych przez pacjentów:

- w kierunku pałeczek *Salmonella* i *Shigella*,
- w kierunku pałeczek *Yersinia sp.*,
- w kierunku *E. coli* 0157,
- w kierunku ogólnej flory bakteryjnej u dzieci do 3 lat,
- antybiogramy.

W 2023 roku w tym laboratorium wykonano **3 304** badań nadzorowych co stanowi **10 803** oznaczeń mikrobiologicznych, w tym z wynikiem dodatnim **369** badań oraz **19 587** badań w ramach działalności usługowej, co stanowi **58 833** oznaczeń.

Sekcja Badań Środowiskowych, zajmująca się pomiarami czynników szkodliwych i uciążliwych na stanowiskach pracy oraz pomiarami w środowisku komunalnym:

- pomiary drgań działających na organizm człowieka,
- pomiary warunków termicznych (mikroklimat zimny, gorący i umiarkowany),
- pomiary oświetlenia,
- pomiary natężenia hałasu,
- pomiary stężenia tlenu węgla w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi i w budynkach użyteczności publicznej,
- pobieranie próbek do badania czynników chemicznych i pyłowych.

W 2023 roku w tym laboratorium wykonano **233** badań nadzorowych w tym **445** oznaczeń chemicznych i fizycznych oraz **135** badań w ramach działalności usługowej co stanowi **272** oznaczeń chemicznych i fizycznych.

Badania i pomiary wykonywane w tym laboratorium służą ochronie zdrowia pracowników, zabezpieczeniu przed działaniem czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz ochronie mieszkańców przed działaniem tlenu węgla i hałasu komunalnego.

W 2023 r. Oddział Laboratoryjny w ramach programu Funduszy Europejskich – projektu *Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno – epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania* w ramach osi priorytetowej – XI REACT-EU Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020, uzyskał nowy sprzęt laboratoryjny. Zostały zakupione: mikroskop cyfrowy, autoklaw, licznik kolonii bakterii, łaźnia wodna, 2 sterylizatory, 3 ciepłarki laboratoryjne i 2 suszarki laboratoryjne, kalibrator akustyczny, kalibrator drgań mechanicznych, przetwornik siedziskowy do miernika drgań. Zakupione wyposażenie pozwoliło unowocześnić i zwiększyć zasoby sprzętowe.

Oddział Nadzoru Epidemiologicznego

W 2023 r. na terenie powiatu łódzkiego wschodniego objęto nadzorem **69** podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym:

- **3** obiekty lecznictwa zamkniętego z podziałem na **1** obiekt publiczny (1 zarządzający) i **2** obiekty niepubliczne (2 zarządzających),
- **32** ambulatoria (w tym 4 laboratoria diagnostyczne i 12 punktów szczepień),
- **34** gabinety działające w ramach praktyki zawodowej.

Oddział Nadzoru Epidemiologicznego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi prowadzi statutowe działania na terenie powiatu łódzkiego wschodniego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych oraz nadzór nad dokumentacją i wykonawstwem szczepień ochronnych.

Pracownicy Oddziału Nadzoru Epidemiologicznego przeprowadzili **59** kontroli sanitarnych:

- **43** w zakresie Sekcji Nadzoru nad Placówkami Służby Zdrowia w tym **7** kontroli kompleksowych z Oddziałem Nadzoru Higieny Komunalnej,
- **16** kontroli w zakresie Sekcji Szczepień Ochronnych.

W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami w Oddziale Nadzoru Epidemiologicznego wydano:

- **1** decyzję płatniczą,
- **3** decyzje przedłużające,
- **1** decyzję odmawiającą,
- **1** postanowienie o sprostowaniu omyłki,
- **3** postanowienia o nałożeniu grzywny,
- **2** upomnienia.

W ramach działań prowadzonych w stosunku do osób uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych w Oddziale Nadzoru Epidemiologicznego wydano:

- **78** pism przypominających o obowiązku poddania się zaległym szczepieniom ochronnym,
- **24** upomnienia stanowiące wezwania do wykonania obowiązku wykonania szczepień ochronnych z jednoczesnym zagrożeniem wszczęcia postępowania egzekucyjnego,
- **48** tytułów wykonawczych wraz z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- **42** postanowienia w sprawie zarzutów na prowadzenie postępowań egzekucyjnych,
- **37** pism stanowiących odpowiedzi na pytania dotyczące szczepień ochronnych (w tym udostępnienie informacji publicznej zgodnie ze złożonym wnioskiem).

W 2023 r. zarejestrowano **1 interwencję** w związku z wykonaniem szczepienia ochronnego.

Realizacja zadań merytorycznych Oddziału Nadzoru Epidemiologicznego w 2023 r.:

- przeprowadzono **914** wywiadów epidemiologicznych - **524** wywiady dotyczące SARS-CoV-2 oraz **390** pozostałych wywiadów dotyczących, m. in. wirusowego zapalenia wątroby, zatruc pokarmowych, pokąsań, boreliozy, krztuśca i innych,
- wystąpiło 1 ognisko epidemiczne o etiologii *Acinetobacter baumannii* - WZZOZ Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Tuszynie, ul. Szpitalna 5. Nie zarejestrowano ognisk epidemicznych w systemie SEPIS wywołanych przez czynnik chorobotwórczy SARS-CoV-2,
- podjęto działania związane z **1** łagodnym niepożądanym odczynem po szczepieniu przeciwko chorobom określonym w rozporządzeniach Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych,
- wydano **125 734** preparatów szczepionkowych do podmiotów znajdujących się pod nadzorem PSSE w Łodzi wykonujących szczepienia ochronne (łącznie dla m. Łodzi i powiatu łódzkiego wschodniego),
- rozpoczęto dystrybucję szczepionek chroniących przed chorobami wywołanymi przez ludzkiego wirusa brodawczaka *HPV* do **4** punktów realizujących te szczepienia na terenie powiatu łódzkiego wschodniego,
- zareagowano na **1** interwencję,
- uzupełniano na bieżąco dane w systemie EpiBaza i SRWE.

Stan sanitarno-techniczny szpitali na terenie powiatu łódzkiego wschodniego

W związku z naruszeniem wymagań higienicznych i sanitarnych została wydana **1** decyzja dotycząca opłaty za czynności kontrolne. Powyższa decyzje dotyczyła braku ewidencji odpadów medycznych.

Przedłużono terminy wykonania wydanych decyzji nakazowych na stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych lecznictwa zamkniętego. Powyższe decyzje

administracyjne dotyczyły *Wojewódzkiego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji Specjalistycznego Szpitala Gruzlicy, Chorób Płuc i Rehabilitacji w Tuszynie, ul. Szpitalna 5* i odnosiły się do:

- zapewnienia możliwość izolacji pacjentów w obrębie Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno – higienicznego i technicznego drzwi wejściowych do wszystkich pomieszczeń wchodzących w skład Oddziału Urologii i Onkologii Urologicznej umożliwiające ich skuteczne mycie i dezynfekcję,
- zapewnienia urządzeń przeciwsłonecznych w sali chorych Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- zapewnienia układu pomieszczeń w służbie szatniowej z zachowaniem ruchu jednokierunkowego w Bloku Operacyjnym,
- zapewnienia odpowiednich warunków do wykonywania zabiegów operacyjnych w salach operacyjnych A, B, C, D poprzez ograniczenie dostępu światła dziennego,
- zapewnienia możliwości izolacji pacjentów w obrębie Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

Stan techniczny i funkcjonalność nadzorowanych podmiotów leczniczych zamkniętych

Wojewódzki Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Tuszynie, ul. Szpitalna 5:

- wymieniono wykładzinę w sali operacyjnej na Bloku Operacyjnym,
- w Oddziale Chirurgii Klatki Piersiowej wymieniono meble w gabinecie zabiegowym,
- w gabinecie USG w strukturze Izby Przyjęć wykonano obróbkę drzwi i malowanie pomieszczenia,
- wyremontowano pomieszczenia Poradni Urologicznej,
- w pomieszczeniach Rehabilitacji wykonano malowanie 2 sal chorych,
- w Oddziale Wewnętrznym odmalowano 3 sale chorych i korytarz.

W 2023 r. na terenie powiatu łódzkiego wschodniego rozpoczął działalność leczniczą **1** podmiot leczniczy:

- *Gabinet Stomatologiczny Beata Ziomek w Kurowicach, ul. Rokicińska 22.*

Swoją działalność leczniczą zakończyły **3** podmioty lecznicze:

- *NZOZ ARGO Centrum Medyczne w Tuszynie, ul. Chrobrego 1,*
- *SP ZOZ w Brójce w Brójcach,*
- *Gabinet Ginekologiczny Kucharski w Koluszkach, ul. Teatralna 19.*

Dezynfekcja w podmiotach leczniczych

Podmioty lecznicze udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych na terenie powiatu łódzkiego wschodnim nie posiadają w swojej strukturze **Centralnej Sterylizatorni**.

W szpitalach narzędzia po użyciu przekazywane są w transportowych pojemnikach, na sucho lub po zabezpieczeniu preparatem zapobiegającym zaschnięciu materiału biologicznego, do Centralnej Sterylizatorni. Odchodzi się od dwuetapowej dezynfekcji narzędzi, która polegała na dezynfekcji wstępnej metodą manualną w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych w oddziałach oraz dezynfekcji zasadniczej w Centralnej Sterylizatorni.

Metoda manualna dezynfekcji narzędzi stosowana jest głównie w podmiotach leczniczych udzielających ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych. Podmioty lecznicze coraz częściej wyposażone są w myjki ultradźwiękowe lub też termodezynfektory, które umożliwiają czyszczenie i dezynfekcję narzędzi bez użycia rąk. Stanowi to dodatkową ochronę personelu przed ekspozycją przez zanieczyszczone instrumenty.

W 2023 roku w podmiotach leczniczych stosowane były różne preparaty dezynfekcyjne zarejestrowane i dopuszczone do obrotu przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Dodatkowo środki posiadały kartę charakterystyki preparatu. Podczas kontroli w nielicznych podmiotach stwierdzono następujące nieprawidłowości dotyczące stosowania preparatów dezynfekcyjnych do narzędzi wielokrotnego użytku:

- stosownie do dezynfekcji zasadniczej preparatów do predezynfekcji,
- zbyt długie stosowanie sporządzonego roztworu roboczego,
- nieaktualne daty ważności preparatów,
- w pojemniku do dezynfekcji narzędzi niewystarczająca ilość roztworu roboczego.

Sterylizacja w Szpitalach

Szpitala na terenie powiatu łódzkiego wschodniego sterylizowały narzędzia wielokrotnego użycia w obrębie podmiotu leczniczego. Dekontaminacja narzędzi wykonywana była w *punktach sterylizacyjnych* wyposażonych w autoklawy parowe przelotowe i nieprzelotowe oraz autoklawy plazmowe.

Sterylizacja w szpitalu publicznym:

- *Wojewódzki Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej - Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Łodzi, ul. Okólna 181: Specjalistyczny Szpital Gruźlicy Chorób Płuc i Rehabilitacji w Tuszynie, ul. Szpitalna 5* – Punkt sterylizacji przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 1 przelotowy autoklaw parowy i 1 sterylizator plazmowy.

Sterylizacja w szpitalach niepublicznych:

- *NZOZ Prywatna Klinika Psychiatryczna Inventiva w Tuszynie, ul. Polna 16/20* – wyłącznie sprzęt jednorazowego użycia,
- *Szpital Ortho Sport Clinic w Rzgowie, ul. Rudzka 34/36* – punkt sterylizacyjny przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 1 przelotowy autoklaw parowy oraz 1 nieprzelotowy autoklaw parowy.

Sterylizacja w placówkach lecznictwa otwartego

Sterylizacja narzędzi wielorazowego użycia w placówkach lecznictwa otwartego odbywa się głównie w nieprzelotowych autoklawach parowych na stanowiskach sterylizacji gabinetowej. Proces dekontaminacji narzędzi przy zachowanym jednokierunkowym ciągu technologicznym wykonywany jest w gabinetach zabiegowych lub wydzielonych pomieszczeniach. Serylizatornie podręczne wyposażone są w zlewy dwukomorowe i stanowiska higienicznego mycia rąk zorganizowane poza blatem roboczym zgodnie z obowiązującymi przepisami. Podmioty lecznicze korzystają również ze sprzętu jednorazowego lub zawierają umowę na wykonywanie usług sterylizacji z podmiotami zewnętrznymi.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi w trakcie kontroli oceniają prawidłowość wyrobu sterylnego, m. in.:

- systematyczne wykonywanie testów biologicznych potwierdzających skuteczność procesów sterylizacji (Sporal A),
- wykonywanie testów Bowie Dick przed rozpoczęciem pracy autoklawu,
- przeglądy techniczne autoklawu,
- obecność wskaźników chemicznych, wewnątrz- i zewnątrz pakietowych,
- wygląd pakietów z narzędziami,
- czas oraz sposób i miejsce przechowywania pakietów z narzędziami po sterylizacji.

Działalność Zespołów do Spraw Zakażeń Szpitalnych

Kierownicy podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne w myśl art. 14 i 15 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1284, 909,1938) zostali

zobowiązani do powołania zespołu i komitetu kontroli zakażeń szpitalnych oraz prowadzenia nad nimi nadzoru. Za jedno z najważniejszych kryteriów jakości pracy w szpitalach uznawana jest właściwa kontrola zakażeń szpitalnych. Jednym z problemów w zarządzaniu opieką zdrowotną stały się zagadnienia związane z kontrolą zakażeń szpitalnych. Skład wyżej wymienionych organów oraz kierunki ich działania i częstotliwość przeprowadzanych kontroli określają odpowiednie akty wykonawcze. Zgodnie z nimi do zadań *Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych* należy:

- opracowywanie planów i kierunków systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych,
- ocena wyników kontroli wewnętrznej przedstawianych przez zespół kontroli zakażeń szpitalnych,
- opracowywanie i aktualizacja standardów farmakoprophylaktyki i farmakoterapii zakażeń i chorób zakaźnych w szpitalu.

Zespoły do Spraw Zakażeń Szpitalnych powołano we wszystkich 3 szpitalach na terenie powiatu łódzkiego wschodniego.

Zakażenia szpitalne zwiększają zachorowalność, śmiertelność i koszty leczenia hospitalizowanych chorych. Dlatego opracowanie przez Polskie Towarzystwo Zakażeń Szpitalnych Systemu Czynnej Rejestracji Zakażeń Szpitalnych umożliwiło kierownictwu szpitala pełen wgląd w obraz epidemiologiczny placówki, a codzienne aktualizowanie danych w postaci analiz epidemiologicznych, kontrolę problemu. Przyczynia się to zwiększenia oszczędności, poprawy bezpieczeństwa personelu i pacjentów oraz podniesienia standardu danej placówki.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie łódzkim wschodnim w 2023 roku

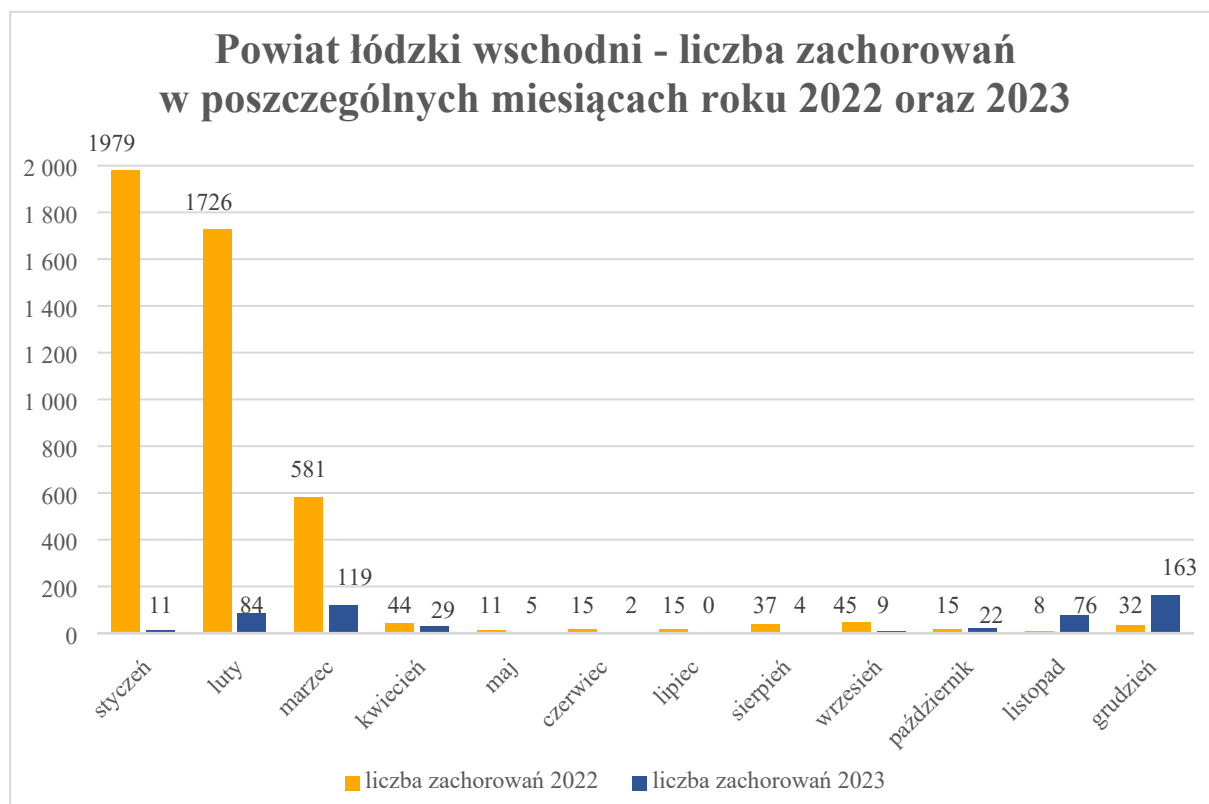
Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie łódzkim wschodnim w 2023 r. zmieniła się w porównaniu z 2022 r. Zarejestrowano wzrost ogólnej liczby przypadków zatruc i zakażeń pokarmowych o etiologii bakteryjnej i wirusowej w porównaniu do 2022 roku, odnotowano z kolei znaczny spadek zakażeń SARS-CoV-2. Kolejny rok obserwujemy wzrost zachorowań na choroby wieku dziecięcego.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań Covid-19

Liczba wykrywanych przypadków zakażeń/zachorowań SARS-CoV-2/COVID-19 była największa na początku 2023 r. W roku 2023 wykryto - **524** przypadki zakażeń SARS-CoV-2 (w 2022 r. - 4 508 zgłoszeń), co najmniej **33** osoby wymagały hospitalizacji. Przyczyną tak znacznego spadku liczby zakażeń było ograniczenie wykonywania testów u osób podejrzanych o zakażenie w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej, z jednoczesnym wzrostem testowania się chorych we własnym zakresie, u których dodatnie wyniki nie były rejestrowane.

W 2023 r. nie odnotowano zgonów wśród pacjentów powiatu łódzkiego wschodniego chorujących na COVID-19.

Rysunek. Liczba przypadków SARS-CoV-2 w powiecie łódzkim wschodnim w 2023 r.

Rysunek. Liczba przypadków SARS-CoV-2 w powiecie łódzkim wschodnim w 2023 r.

Tabela. Przypadki COVID-19 w powiecie łódzkim wschodnim w 2022 i 2023 r.

	Rok 2022		Rok 2023	
	Liczba zarejestrowanych przypadków zakażeń SARS-CoV-2	Zapadalność na 100 tys. ludności	Liczba zarejestrowanych przypadków zakażeń SARS-CoV-2	Zapadalność na 100 tys. ludności
styczeń	1979	2 667,0	11	14,8
luty	1726	2 326,1	84	112,7
marzec	581	783,0	119	159,6
kwiecień	44	59,3	29	38,9
maj	11	14,8	5	6,7
czerwiec	15	20,2	2	2,7
lipiec	15	20,2	0	0,0
sierpień	37	49,9	4	5,4
wrzesień	45	60,6	9	12,1
październik	15	20,2	22	29,5
listopad	8	10,8	76	101,9
grudzień	32	43,1	163	218,6
SUMA	4 508	6 075,2	524	702,9

Liczba ludności 74 550 (stan na 30.06.2023 r.)

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

Zarejestrowano wzrost ogólnej liczby przypadków **zatruc i zakażeń pokarmowych** o etiologii bakteryjnej i wirusowej w porównaniu z rokiem 2022.

Odnotowano **28** zatruc pokarmowych bakterią *Salmonella sp.* oraz **1** zakażenie pozajelitowe, w 2022 r. – 12 przypadków. **15** osób wymagało hospitalizacji.

Nie wykryto przypadku **Szigelozy**, jednostki chorobowej wywołanej przez bakterię *Shigella sp.*, w roku 2022 zarejestrowano 1 przypadek.

Nastąpił nieznaczny wzrost zakażeń bakterią *Clostridioides difficile* - **38** przypadków, w roku 2022 wykryto 35.

W 2023 r. zgłoszono **50** przypadków **biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych o zakaźnym pochodzeniu** (w 2022 r. - 16), w tym 13 u dzieci do lat 2. Wśród osób chorych **4** wymagały hospitalizacji, w tym 2 dzieci do lat 2.

Odnotowano **1** zakażenie bakteryjne jelitowe wywołane przez *E. coli* biegunkotwórczą (w 2022 r. również 1 przypadek), **1** przypadek wywołany przez *E. coli* inną i BNO (w 2022 r. także 1 zachorowanie).

Zgłoszono również **zakażenia jelitowe bakteryjne inne nieokreślone - 5** przypadków (w 2022 r. brak zgłoszeń), nie zgłoszono natomiast zakażeń bakteryjnych jelitowych innych określonych, których w roku 2022 odnotowano 3.

Wśród wyżej wymienionych zakażeń jelitowych bakteryjnych, 3 przypadki dotyczyły dzieci do lat 2, wszystkie wymagały hospitalizacji.

Zgłoszono **1** zakażenie **yersiniozy jelitowej**, wywołane przez bakterię *Yersinia sp.*, w 2022 r. również 1 zachorowanie) oraz **1** przypadek **yersiniozy pozajelitowej** (w 2022 roku 1 przypadek).

Wykryto **1** przypadek **Giardiozy**, choroby pasożytniczej wywoływanej przez pierwotniaka *Giardia sp.*, w roku poprzednim także 1 zachorowanie na tę jednostkę chorobową.

Stwierdzono **spadek wirusowych zakażeń jelitowych** wywoływanych przez **Rotawirusy – 11** (w 2022 r. – 37), wszystkie osoby były hospitalizowane. W przypadku zakażeń wywołanych przez **Norowirusy** odnotowano **10** zakażeń (w roku poprzednim 7), spośród 9 chorych wymagało hospitalizacji.

Zgłoszono również **wirusowe zakażenia jelitowe inne określone - 20** przypadków (w 2022 r. - 6) oraz **nieokreślone - 3** przypadki (w roku 2021 – 2 zgłoszenia).

Wśród wyżej wymienionych wirusowych zakażeń jelitowych, **11** przypadków dotyczyło **dzieci do lat 2** (w 2022 roku 14 dzieci), spośród nich **10** wymagało **hospitalizacji** (w 2022 r.- 12 hospitalizowanych dzieci).

W 2023 roku odnotowano 1 przypadek **Listeriozy**, osoba wymagała leczenia szpitalnego, w 2022 r. również 1 przypadek zakażenia.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego

W roku 2023 sytuacja epidemiologiczna chorób wieku dziecięcego uległa pogorszeniu w porównaniu do 2022 r. **Wzrost zachorowań** dotyczył **ospy wietrznej - 242** przypadki, głównie u dzieci niezaszczepionych przeciwko tej chorobie, 2 dzieci zakażonych wymagała hospitalizacji. W roku 2022 odnotowano 72 zachorowania na tę jednostkę chorobową.

Większa liczba zachorowań dotyczyła również **plonicy - 94** przypadki w porównaniu do 11 przypadków z roku 2022. Wśród osób zakażonych 2 były hospitalizowane.

Pogorszeniu uległa sytuacja zachorowań na krztusiec - 11 przypadków w 2023 r. (2 w roku 2022), spośród których 3 były wykryte/leczone w warunkach szpitalnych. Wymienione zachorowania dotyczyły również osób dorosłych. Chorują również dzieci zaszczepione przeciwko krztuścowi.

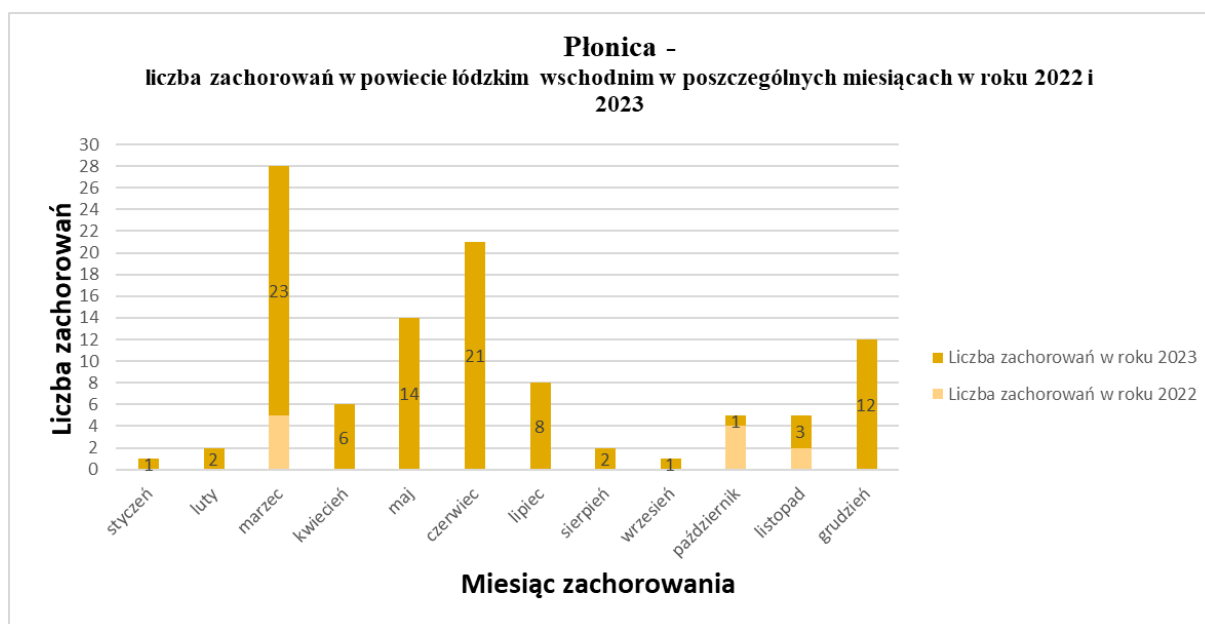
Rysunek. Zachorowania na ospę wietrzną w 2022 i 2023 r.

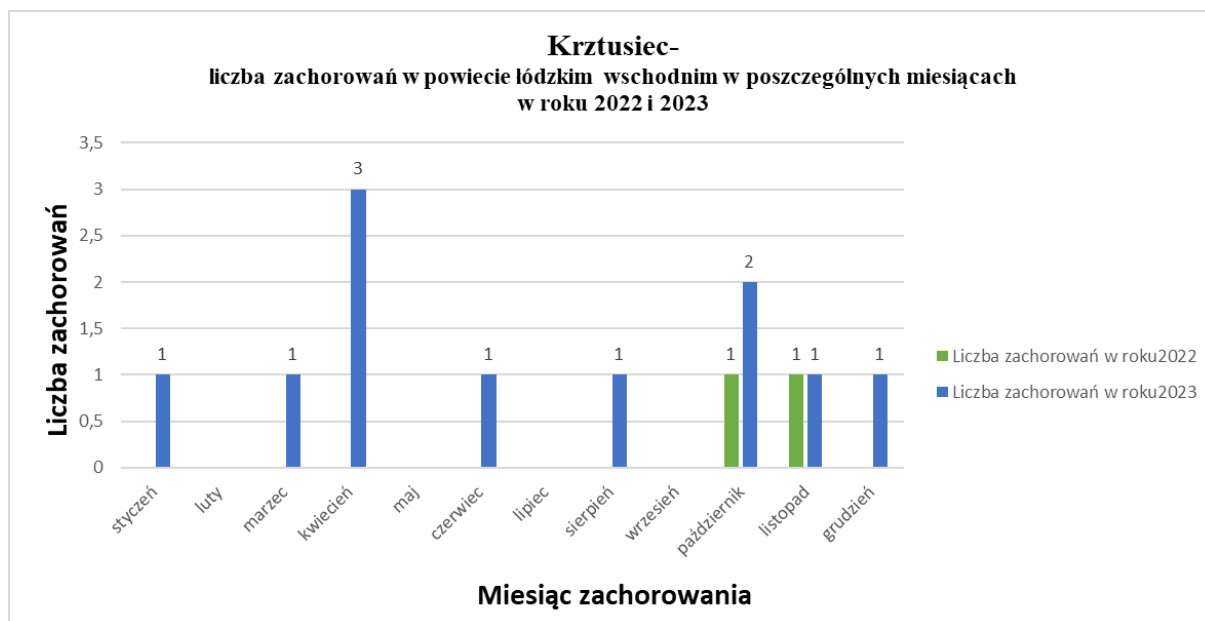
Choroba	Rok 2022		Rok 2023	
	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 000	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 000
Ospa wietrzna	72	97,03	242	324,61
Płonica	11	14,82	94	126,09
Grypa (testy Ag i PCR)	1	1,35	149	199,87
RSV	-	-	12	16,10
Świnka	3	4,04	2	2,68
Różyczka	1	1,35	1	1,34
Krztusiec	2	2,70	11	14,76

Liczba ludności – 74 550

Rysunek. Zachorowania na płonicę w 2022 i 2023 r.

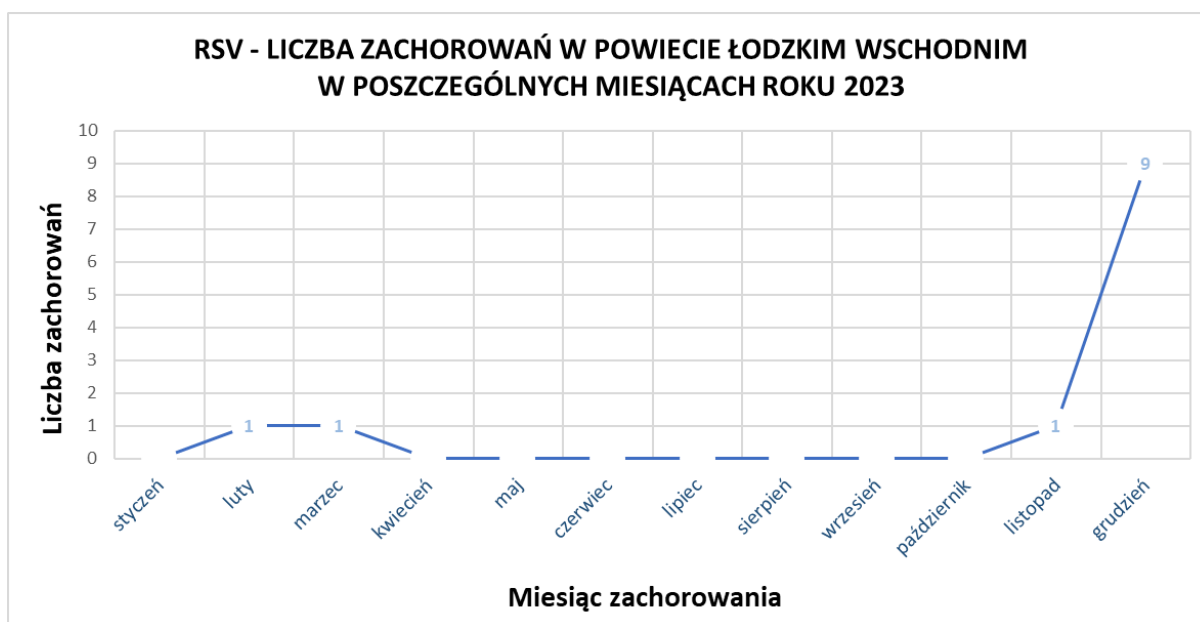

Rysunek. Zachorowania na krztusiec w 2022 i 2023 r.

Syncytialny Wirus Oddechowy (RSV)

Wśród zachorowań przenoszonych drogą kropelkową, zwłaszcza u dzieci, istotną rolę odgrywa Syncytialny Wirus Oddechowy - RSV (*Respiratory Syncytial Virus*). Od 2023 r. obowiązuje sprawozdawczość zachorowań spowodowanych przez ten czynnik chorobotwórczy. W ubiegłym roku wykryto **12** przypadków, w tym, 4 u dzieci do lat 2 (5 chorych wymagało hospitalizacji, w tym 2 dzieci do lat 2).

Choroby inwazyjne

W 2023 r., tak jak w roku 2022 nie odnotowano przypadku **Inwazyjnej Choroby Meningokokowej**.

Odnutowano wzrost zachorowań na **Inwazyjną Chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes*** – **11** przypadków (u **9** pacjentów zdiagnozowano Różę, u **2** inną określoną i nieokreśloną), **3** chorych hospitalizowano.

Zarejestrowano taką samą liczbę **Inwazyjnej Choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae***, jak w 2022 r. – **65** przypadki zachorowań. Zdiagnozowano **3** przypadki posocznicy oraz **3** zakażenia inne określone i nieokreślone. Wszystkie osoby chore wymagały hospitalizacji. Chorowały osoby niezaszczone przeciwko pneumokokom.

Nie wykryto przypadków **Inwazyjnej Choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae***, w 2022 roku zdiagnozowano 1 przypadek.

Wirusowe zapalenie wątroby

W 2023 r. w powiecie łódzkim wschodnim odnotowano podobną liczbę zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby** – **15** przypadków, w porównaniu do 2022 r. – 16 zachorowań.

Spośród zgłoszonych zachorowań wszystkie przypadki to zachorowania **przewlekłe: WZW B** – 10 przypadków, **5** przypadków **WZW C**.

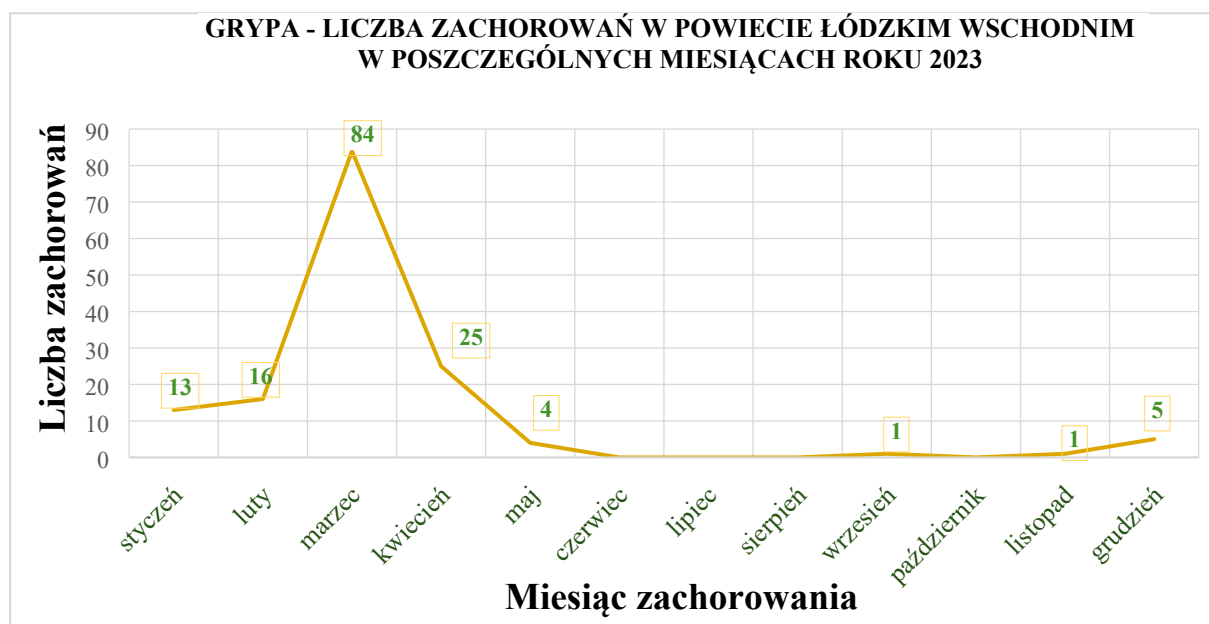
Grypa

W 2023 r. zarejestrowano **7** przypadków grypy **potwierdzonych badaniem PCR** (2 osoby wymagały hospitalizacji), 6 spośród nich wykryto u dzieci do 14 r. ż. (1 dziecko hospitalizowane), w roku 2022 r. odnotowano 1 przypadek potwierdzony badaniem molekularnym.

Większość zachorowań na gripę było diagnozowanych za pomocą **szybkiego testu antygenowego** - wykryto **142** przypadki, wśród których **4** osoby były hospitalizowane.

W dalszym ciągu obserwujemy niskie zainteresowanie społeczeństwa szczepieniami przeciwko grypie, zwłaszcza u dzieci. Grypa stanowi jednostkę chorobową, która często przebiega z powikłaniami, a pacjenci wymagają hospitalizacji.

Rysunek. Liczba zachorowań na gripę w 2023 r.

Gruźlica

W roku 2023 odnotowano spadek zachorowań na **gruźlicę płucną** – **10** przypadków (w tym **6 gruźlicy prątkującej**), w porównaniu do 2022 r. - 15 przypadków zachorowań na gruźlicę płucną, w tym 6 przypadków gruźlicy prątkującej.

Nie odnotowano przypadków gruźlicy pozapłucnej, przypadków gruźlicy u dzieci, a także zgonów z powodu gruźlicy w powiecie łódzkim wschodnim (w 2022 r. 1 zgłoszenie gruźlicy pozapłucnej oraz 1 zarejestrowany zgon z powodu gruźlicy).

Choroby przenoszone drogą płciową

W roku 2023 zarejestrowano **4 przypadki kiły** (w roku 2022 – 1 przypadek), spośród zakażeń, 1 przypadek dotyczył kiły wczesnej, natomiast 3 - kiły nieokreślonej.

Ponadto odnotowano **4** zachorowania na **rzeżączkę** (w roku 2022 r. - 1) oraz **2** choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez *Chlamydie* (w roku 2022 wykryto 1 zachorowanie na rzeżączkę, chorób przenoszonych drogą płciową wywołanych przez *Chlamydie* nie odnotowano).

Pokąsania ludzi przez zwierzęta

Na terenie powiatu łódzkiego wschodniego w 2023 roku odnotowano **56** przypadków **pokąsań** ludzi przez zwierzęta, w 2022 r. odnotowano 57, wśród których potrzebą **szczepień przeciw wścieklicznie** objęto **17** osób (w roku 2022 – 18).

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi w 2023 r. nie zgłoszono przypadków wykrycia wściekliczny wśród zwierząt na terenie powiatu łódzkiego wschodniego.

Tabela. Przypadki pokąsań ludzi przez zwierzęta na terenie powiatu łódzkiego wschodniego zarejestrowane w roku 2022 i 2023

	Rok 2022		Rok 2023	
	liczba przypadków	%	liczba przypadków	%
Pokąsania ogółem	57		56	
Pokąsania, po których Zakwalifikowano do szczepienia p/wścieklicznie	18	31,6	17	30,4
Pokąsania przez zwierzęta domowe -psy, koty	55	96,5	54	96,4
Pokąsania przez zwierzęta dzikie	2	3,5	2	3,5

Inne zwierzęta domowe będące sprawcami pokąsań	-	-
Zwierzęta dzikie będące sprawcami pokąsań	tchórzofretka, małpa	małpa, nietoperz

W 2023 r. odnotowano w powiecie łódzkim wschodnim następujące jednostki chorobowe:

- **Borelioza** - 34 zachorowania ogółem, w tym 2 przypadki neuroboreliozy (17 w roku 2022 r., przypadków neuroboreliozy nie odnotowano),
- **Inne wirusowe zapalenie mózgu (opryszczkowe)** – 1 przypadek,
- **Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone** - 1 przypadek,
- **HIV** - 3 nowo wykryte zakażenia.

Nie zarejestrowano przypadków:

- duru brzuszego,
- durów rzekomych A, B, C,
- zatruc pokarmowych: jadem kiełbasianym, *Clostridium perfringens* oraz gronkowcowych,
- czerwoni bakteryjnej,
- listeriozy,
- legionelozy,
- wągrzycy, włośnicy, brucelozy,
- kleszczowego zapalenia mózgu,
- toksoplazmozy wrodzonej.
- błonicy, odry, tężca,
- gorączki denga, malarii,
- AIDS.

Ogniska epidemiczne

W 2023 r. zarejestrowano w systemie ROE (Rejestr Ognisk Epidemicznych) 4 ogniska epidemiczne: 3 o etiologii zatrucia pokarmowego, w których czynnikiem chorobotwórczym była bakteria *Salmonella sp.* (1 z ognisk dotyczyło także mieszkańców miasta Łodzi). W 1 ognisku nie ustalono czynnika chorobotwórczego, dotyczyło również osób z Łodzi.

Odnutowano 1 ognisko epidemiczne szpitalne o etiologii *Acinetobacter baumannii*, wykryte w WZZOZ Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Tuszynie, ul. Szpitalna 5.

Zarejestrowane przypadki chorób zakaźnych, zakażeń i zatruc w powiecie łódzkim wschodnim								
w roku 2023 w porównaniu do roku 2022								
Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa		2022		2023		
				Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. ludności	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. ludności	
1	A00	Cholera UE						
2	A01.0	Durbrzuszy UE						
3	A01.1-3	Dury rzekome A, B, C UE						
4	A02.0	Salmonelloza	zatrucie pokarmowe UE/PL	12	16,2	28	38,0	
5	A02.1		posocznica PL	1	1,3			
6	A02.2-8		inne zakażenie pozajelitowe PL	1	1,3	1	1,3	
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja) UE		1	1,3			
8	A04.0-2	Inne	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą PL 4)	1	1,3	1	1,3	
9	A04.3	bakteryjne	wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną) UE					
10	A04.4	zakażenia	wywołane przez <i>E. coli</i> inną i bno	1	1,3	1	1,3	
11	A04.5	jelitowe	wywołane przez <i>Campylobacter</i> UE					
12	A04.6	(ogółem)	wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> UE	1	1,3	1	1,3	
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i> PL	35	47,2	38	51,0	
14	A04.8		inne określone	3	4,0			
15	A04.9		nieokreślone			5	6,8	
16	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 5)		2	2,7	3	4,0	
17	A05.0	Inne	gronkowcowe					
18	A05.1	bakteryjne	jadem kielbasianym (botulizm) UE/PL					
19	A05.2	zatrucia	wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>					
20	A05.3-8	pokarmowe	inne określone					
21	A05.9	(ogółem)	nieokreślone					
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 6)						
23	A07.1	Giardioza (lamblioza) UE		1	1,3	1	1,3	
24	A07.2	Kryptosporidioza UE						
25	A08.0	Wirusowe	wywołane przez rotawirusy	37	49,9	11	15,0	
26	A08.1	zakażenia	wywołane przez norowirusy	7	9,4	10	13,4	
27	A08.2-3	jelitowe	inne określone	8	10,8	20	27,0	
28	A08.4	(ogółem)	nieokreślone			3	4,0	
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 7)		14	18,9	11	15,0	
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe bno, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		ogółem	16	21,6	50	67,1
31				w tym u dzieci do lat 2	3	4,0	13	17,4
32	A20	Dżuma UE						
33	A21	Tularemia UE						
34	A22	Wąglik UE						
35	A23	Brucelloza: nowe zachorowania UE						
36	A24.0	Nosacizna PL						
37	A27	Leptospiroza UE						
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa PL				1	1,3	
39	A31	Mikobakteriozy - inne i bno						
40	A32	Listerioza UE				1	1,3	
41	A33-A35	Tężec UE	ogółem					
42	A33		noworodków					

43	A36	Blonica UE					
44	A37	Krzusiec PL		2	2,7	11	15,0
45	A38	Plonica (szkarlatyna) PL		11	14,8	94	126,1
46	A39	Choroba		ogółem			
47	A39.0; A39.8/G05.0	meningokokowa, inwazyjna UE/PL 8)		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu			
48	A39.1-4			posocznic			
49	A39.5-9			inna określona i nieokreślona			
50	wym. niżej	Choroba		ogółem			
51	A46	wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna PL 9)		róża			
52	A48.3			ze spól wstrząsu toksycznego			
53	B95.0/O85			gorączka połogowa			
54	B95.0/(...)			inna określona i nieokreślona 10)			
55	A48.1	Legionelloza	choroba legionistów UE/PL	1	1,3		
56	A48.2		gorączka Pontiac PL				
57	A50	Kiła UE/PL	wrodzona				
58	A51		wczesna			1	1,3
59	A52		późna				
60	A53		inne postaci kily i kiła nieokreślona	1	1,3	3	4,0
61	A54	Rzeżączka UE/PL		1	1,3	4	5,4
62	A55	Ziarnica wenearyczna wywołana przez Chlamydie UE/PL					
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie UE/PL				2	2,7
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem UE/PL	17	22,9	34	45,6
65			neuroborelioza UE			2	2,7
66	A70	Ornitocy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)					
67	A75	Dur wysypkowy					
68	A78	Gorączka Q UE					
69	A77; A79	Gorączka płamista i inne rike tsjozy 11)					
70	A80.1-2,4	Poliomielitis UE/PL	wywołane dzikim wirusem				
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego				
72	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat					
73	A81.0	Encefalopatie	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) PL				
74	A81.0	gąbczaste	wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) UE				
75	A81		inne i nieokreślone				
76	A82	Wścieklizna UE					
77	Z20.3/ Z24.2;Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień 12)		18	24,3	17	22,8
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu UE					
79	B00.4	Inne	opryszczkowe			1	1,3
80	A81.1;A83; A85;B02.0	wirusowe zapalenie	inne określone	1	1,3		
81	A86	mózgu	nieokreślone				
82	—	w innych chorobach objętych MZ-56 13)					
83	A87.0	Wirusowe	enterowirusowe				
84	B00.3	zapalenie	opryszczkowe				
85	A87.1- 9;B02.1	opon	inne określone i nieokreślone	1	1,3		
86	—	mózgowych	w innych chorobach objętych MZ-56 14)				
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) UE					
88	A92.0	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya UE					
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu UE					
90	A92.8	Choroba wywołana przez wirus Zika UE					
91	A95	Żółta gorączka UE					
92	A96.2;A98.3- 4	Wirusowe gorączki	Ebola, Marburg, Lassa 11)				
93	A96.0-18-9; A98.0-2,5- 8,A99	krwotoczne UE	inna określona i nieokreślona 11)				
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy PL					
95	B01	Ospa wietrzna		72	97,0	242	324,6

96	B03	Ospa prawdziwa UE					
97	B04	Ospa malpia UE					
98	B05	Odra UE					
99	B06	Różyczka UE/PL	1	1,3	1	1,3	
100	B08.8	Pryszczycza					
101	B15	Wirusowe	typu A UE				
102	B16	zapalenie	typu B - ostre UE/PL				
103	B18.0-1	wątroby	typu B - przewlekłe i bno UE/PL 15)	14	18,9	10	13,4
104	B17.1		typu C - ostre - ogółem UE/PL				
105	B17.1		typu C - ostre wg definicji UE				
106	B18.2		typu C - przewlekłe i bno UE/PL 16)	2	2,7	5	6,7
107	B17.0.2-9; B18.8-9;B19		inne i nieokreślone				
108	B20-B24	AIDS - Zespół nabytego upośledzenia odporności UE/PL					
109	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV UE, 17)	2	2,7	3	4,0	
110	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy) UE/PL	3	4,0	2	2,7	
111	B50-B54	Malaria (zimnica) UE					
112	B67	Bąblowica (echinokoza) UE					
113	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)					
114	B75	Włośnica UE					
115	wym. niżej	Choroba wywołana przez	ogółem	4	5,4	4	5,4
116	B95.3/G04.2; G00.1	<i>Streptococcus pneumoniae</i> ,	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu				
117	A40.3	inwazyjna UE, 18)	posocznica	4	5,4	3	4,0
118	J13;B95.3/(...)		inna określona i nieokreślona			2	2,7
119	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> UE, 19)					
120	wym. niżej	Choroba wywołana przez	ogółem	1	1,3		
121	B96.3/G04.2; G00.0	<i>Haemophilus influenzae</i> ,	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu				
122	A41.3	inwazyjna UE/PL 20)	posocznica				
123	A49.2;J14; B96.3/(...)		inna określona i nieokreślona	1	1,3		
124	G01;G04.2; G05.0	Bakteryjne zapalenie	w innych chorobach objętych MZ-56 21)				
125	G00.2-8;G04.2	opon mózgowych i/lub mózgu	inne określone	1	1,3		
126	G00.9;G04.2		inne, nieokreślone				
127	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone				1	1,3
128	G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		1	1,3	1	1,3
129	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/HSN1 u ludzi UE/PL, 22)					
130	J10-J11	Grypa UE/PL	ogółem	1	1,3	7	9,4
131			u dzieci w wieku 0-14 lat	1	1,3	6	8,0
132	P35.0	Wrodzone	różyczka wrodzona UE				
133	P35.8	choroby	choroba wywołana przez wirus Zika UE				
134	P35.3-9	wirusowe	inne określone i nieokreślone 11)				
135	P37.1	Inne wrodzone zakażenia	toksoplazmoza UE	1	1,3		
136	P37.2	i choroby	listerioza UE				
137	P37.3-4,8-9	pasożytnicze	inne określone i nieokreślone 11)				
138	U04	SARS - Zespół ostrej niewydolności oddechowej UE, 23)					
139	U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) UE	4446	5 991,7	462	619,7	
140		Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) - przypadki możliwe UE	62	83,6	62	83,2	
141	T60	Zatrucia pestycydami - ostre 23)					
142	T61	Zatrucia naturalnie	ryby, skorupniki i inne produkty				
143	T62.0	toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm 23)	grzyby				
144	T62.1-2		jagody i inne części roślin				

145	T64	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie ²³⁾	mikotoksyny				
146	-		dioksyny				
147	-		polichlorowane bifenylo				
148	-		inne określone i nieokreślone				
149	-	Ciężkie ostre zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii UE, 24)	prawdopodobne powiązane epidemiologicznie				
150	-						
151	J12.1;J20.5;	Zakażenia	ogółem			12	16,1
152	J21.0;B97.4/(...)	wirusem RSV	w tym u dzieci do lat 2			4	5,4
153	J10-J11	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego ²⁵⁾				142	190,5
						4826	6 504,1
						1359	1 823,0

Liczba ludności 74 203 (stan na 30.06.2021 r.)

Szczepienia

Bezpłatne zalecane szczepienia przeciw HPV

W dniu 29 maja 2023 r. PSSE w Łodzi rozpoczęła dystrybucję szczepionek chroniących przed chorobami wywołanymi przez ludzkiego wirusa brodawczaka *HPV*. Odbiorcami preparatów są 4 punkty realizujące ww. szczepienia na terenie powiatu łódzkiego wschodniego. Od 1 czerwca 2023 r. obowiązuje powszechny program szczepień przeciw *HPV*, który realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030 uzupełnia bezpłatny program szczepień ochronnych dla dzieci i młodzieży. Program obejmuje szczepienia dla dziewcząt i chłopców w wieku 12 i 13 lat na terenie całego kraju.

Dostępne szczepionki:

- 2-walentna szczepionka Cervarix,
- 9-walentna szczepionka Gardasil 9,

Szczepienia przeciwko COVID-19

W dalszym ciągu prowadzone są szczepienia przeciw COVID-19. Szczepienia można wykonać w podmiotach wykonujących działalność leczniczą i aptekach. 6 grudnia 2023 r. została wprowadzona w Polsce nowa szczepionka Nuvaxovid firmy Novavax. Preparat ten został wyprodukowany przeciwko nowemu wariantowi koronawirusa — XBB. 1.5, nazywanym Krakenem. W przeciwieństwie do szczepionek Pfizera czy Moderny jest to szczepionka białkowa zawierająca fragmenty białkowe wytworzone w laboratorium. Umożliwiają one rozpoznanie wirusa przez układ odpornościowy, co wiąże się z wywołaniem reakcji immunologicznej w organizmie i zwalczeniem patogenu. Szczepionka nie zawiera całego wirusa jedynie całe białko S SARS-CoV-2 podwariantu XBB. Na powierzchni koronawirusa znajdują się małe wypustki nazywane białkiem kolca. Dzięki nim wirus wnika do komórki i wywołuje chorobę. Nowy typ szczepionki przeznaczony jest dla osób, które ukończyły 12 lat oraz wcześniej nie szczepiły się przeciw COVID-19 lub też od ostatniego szczepienia upłynęło co najmniej 6 miesięcy. Można więc przyjmować szczepionkę w ramach

podstawowego szczepienia albo jako dawkę przypominającą. Dodatkowo nadal dostępne są szczepionki Cominarty (Pfizer-BioNTech) oraz Spikevax (Moderna) w dawkach dla dorosłych oraz pediatrycznych.

Obecnie liczba osób w pełni zaszczepionych przeciwko COVID-19 na terenie powiatu łódzkiego wschodniego to **20 621** osób (dane na dzień 29 stycznia 2024 r.)

Oddział Nadzoru Higieny Komunalnej

W 2023 roku **Oddział Nadzoru Higieny Komunalnej** prowadził:

1. nadzór nad jakością wody:
 - przeznaczonej do spożycia,
 - na pływalniach,
 - w kąpieliskach,
 - w instalacjach wody ciepłej
2. nadzór nad stanem sanitarno-porządkowym obiektów użyteczności publicznej;
3. nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i gospodarowaniem odpadami;
4. kontrole w ramach interwencji mieszkańców;
5. kontrole w ramach akcji sanitarno-porządkowej dotyczącej: posesji, terenów zielonych;
6. kontrole w ramach oceny warunków higieniczno-sanitarnych letniego wypoczynku.

Działania merytoryczne związane z prowadzeniem **nadzoru nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi**:

1. w ewidencji **38** wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, **1** wodociąg lokalny należący do innych podmiotów zaopatrujących w wodę niż przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, **1** ujęcie awaryjne (Tuszyn, ul. Szpitalna 5) oraz **6** ujęć indywidualnych wykorzystywanych przez podmioty działające na rynku spożywczym ;
2. pobrano **168** próbek wody przeznaczanej do spożycia w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, w tym **22** próbki nie odpowiadały wymaganiom pod względem mikrobiologicznym i **19** próbek nie odpowiadało pod względem fizykochemicznym ;

3. łącznie wykonano **625** oznaczeń mikrobiologicznych oraz **2501** oznaczeń fizykochemicznych ;
4. wydano **15** decyzji nakazujące poprawę jakości wody do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (wodociągi: Natolin, Gospodarz, Stefanów, Kotliny, Kurowice, Kraszew, Romanów (4 decyzje), Czyżeminek, Brójce, Justynów, Tuszyn, ul. 3 Maja 46 i Wola Rakowa) oraz **3** decyzje umarzające postępowanie. Zarządcy wodociągów podjęli działania naprawcze zmierzające do poprawy jakości wody. Na koniec 2023 r. woda we wszystkich wodociągach odpowiadała wymaganiom w/w rozporządzenia pod względem mikrobiologicznym. W trzech wodociągach utrzymuje się ponadnormatywne stężenie manganu (Kotliny, Kurowice i Brójce) – w mocy decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia ;
5. wydano **142** oceny jakości wody, w tym **4** stwierdzające brak przydatności wody do spożycia ze względu na przekroczenia parametrów mikrobiologicznych wody, **6** ocen stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz **7** ocen obszarowych ;
6. weryfikowano wywiązywanie się podmiotów, o których mowa w § 6, 7 i 8 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonymi i zatwierdzonymi harmonogramami na 2023 r.

Działania merytoryczne związane z prowadzeniem nadzoru nad jakością wody na pływalniach:

1. w ewidencji **3** pływalnie:
 - 1 kryta,
 - 2 odkryte, w tym 1 nieczynna (Wiśniowa Góra),
2. pobrano **16** próbek wody basenowej oraz wody ciepłej z instalacji wewnętrznej wody ciepłej w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego,
3. łącznie wykonano **41** oznaczeń mikrobiologicznych oraz **120** oznaczeń fizykochemicznych,
4. wydano **2** zbiorcze oceny jakości wody na pływalniach, w tym **2** oceny stwierdzające, że jakość wody na pływalniach odpowiadała wymaganiom mikrobiologicznym i fizykochemicznym z nieprawidłowościami w zakresie (chloroformu oraz *Legionella sp.* w natryskach).

Działania merytoryczne związane z prowadzeniem **nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach:**

1. w ewidencji **1** kąpielisko - „Lisowice”,
2. pobrano **4** próbki wody z kąpieliska, w tym **1** próbkę w ramach kontroli urzędowej,
3. wydano **4** bieżące oceny stwierdzających przydatność wody do kąpieli stwierdzające, że woda nadaje się do kąpieli,
4. wydano **1** ocenę sezonową jakości wody w kąpielisku po zakończeniu sezonu kąpielowego.

Działania merytoryczne związane z prowadzeniem **nadzoru nad jakością wody ciepłej:**

1. pobrano **45** próbek wody ciepłej do badania w kierunku bakterii *Legionella sp.* z instalacji wewnętrznej w budynkach szpitali, placówek całodobowej opieki,
2. wydano **3** decyzje nakazujące poprawę jakości wody ciepłej do warunków rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi: w Domu Pomocy społecznej w Lisowicach, Ośrodku Rehabilitacyjno-Opiekuńczym” Sosnowa Aleja” w Wardzynie, WZZOZ Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Tuszynie, ul. Szpitalna 5,
3. wydano **13** ocen stwierdzających brak skażenia wody ciepłej pałeczkami *Legionella sp.*

Działania merytoryczne związane z prowadzeniem **nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej w zakresie:**

- stanu sanitarno-higienicznego obiektów użyteczności publicznej i podmiotów leczniczych,
- przygotowania obiektów użyteczności publicznej pod względem sanitarnym do sezonu letniego i kontroli bieżącej w trakcie trwania sezonu letniego,
- dokonywania oceny zagrożeń w zakresie ochrony zdrowia przed następstwami korzystania z solarium i następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi,
- opiniowania pod względem sanitarnym organizowanych imprez masowych,
- stanu sanitarno-porządkowego posesji i terenów zielonych w ramach akcji „sanitarno - porządkowej WIOSNA”,

- rozpatrywania interwencji od mieszkańców powiatu.
1. w ewidencji **435** obiektów użyteczności publicznej, z czego skontrolowano **266** obiektów,
 2. przeprowadzono kontrolę stanu sanitarnego **4** środków do przewozu zwłok,
 3. wpłynęło **10** interwencji od mieszkańców dotyczących: złego stanu sanitarnego posesji oraz obiektów użyteczności publicznej, niewłaściwego stanu instalacji wodno-kanalizacyjnych, w ramach interwencji przeprowadzono **6** kontroli,
 4. w ramach akcji sanitarno-porządkowej skontrolowano **18** posesji,
 5. w ramach oceny warunków higieniczno-sanitarnych letniego wypoczynku w roku 2023 skontrolowano **127** obiektów użyteczności publicznej (obiekty noclegowe, miejsca obsługi podróżnych, dworce PKP, stacje paliw, obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe, tereny zielone, place zabaw oraz toalety ogólnodostępne), w zawiązku ze stwierdzonym złym stanem sanitarno-porządkowym nałożono 1 mandatów karnych na kwotę **200 zł**,
 6. wydano **5** opinii dotyczących imprez masowych,
 7. prowadzono nadzór nad sposobem postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego:
 - wydano **14** decyzji zezwalających na ekshumacje,
 - wydano **8** postanowień na przywóz zwłok (szczątków).
 8. łącznie nałożono **7** mandatów karnych na kwotę **1 400 zł** za stwierdzone nieprawidłowości stanu sanitarno-higienicznego w następujących obiektach:

RODZAJ OBIEKTU	ILOŚĆ MANDATÓW	KWOTA
ZAKŁAD FRYZJERSKI	3	600
ZAKŁAD FRYZJERSKO-KOSMETYCZNY	1	200
ZAKŁAD KOSMETYCZNY	1	300
PIASKOWNICA	1	200
POSESJA	1	100

Oddział Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łodzi nadzorował w obrębie powiatu łódzkiego wschodniego **654** zakłady tj.:

- zakłady produkcji żywności (w tym produkcja pierwotna),
- obiekty obrotu żywnością,
- zakłady gastronomiczne,
- zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego,
- miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- wytwórnie materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono **314** kontroli sanitarnych, **26** interwencyjnych (w tym RASFF). W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badań laboratoryjnych i oceniono **47** próbek krajowych środków spożywczych i **32** próbek środka spożywczego z importu, **2** zakwestionowano (musli-znakowanie, ciecierzycaprzekroczenie NDP pestycydu glifosat).

Próbki żywności pobierane do badań w 2023 r. badane były w kierunku:

- zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- pozostałości metali,
- pozostałości pestycydów w tym tlenu etylenu,
- substancji dodatkowych,
- GMO, mykotoksyn, WWA, alkaloidów pirolizydynowych (to wtórne metabolity roślinne wydzielane przez roślinę w celu ochrony przed roślinożercami, badano suplementy diety, herbatki ziołowe, AP działają toksycznie i genotoksycznie, mogą powodować toksyczność ostrą, mutagenność, alkaloidy pirolizydynowe znajdują się w tradycyjnie stosowanych surowcach leczniczych takich jak: podbiał pospolity, ogórecznik lekarski, żywokost lekarski, lepieźnik różowy),
- znakowania,
- cech organoleptycznych.

W ramach kontroli granicznej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łodzi przeprowadził **106** kontroli, w trakcie których dokonano oceny

- **165** partii środków spożywczych (165 partii importowanych w miejscu docelowego przeznaczenia),
- **140** świadectw pozytywnych na środki spożywcze z importu oraz **1** świadectwo z importu niespełniające wymagań zdrowotnych (ciecierzyca-przekroczenie NDP pestycydu glifosat),
- wystawiono **106** decyzji płatniczych na środki spożywcze z importu i **1** decyzję zakazującą wprowadzenia do obrotu na środek spożywczy.

W 2023 r. nie odnotowano na terenie powiatu łódzkiego wschodniego zgłoszeń

zbiorowego zatrucia pokarmowego.

Nałożono **8** mandatów na kwotę **1 850 zł**, nie wydawano decyzji, nie prowadzono innych postępowań administracyjnych.

Oddział Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży

Oddział Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Łodzi sprawuje nadzór bieżący i zapobiegawczy nad takimi placówkami jak przedszkola i szkoły w zakresie stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń, przestrzegania przepisów sanitarnych oraz zapewnienia prawidłowych warunków zdrowotnych dzieci i młodzieży w tych placówkach.

- Liczba placówek objętych ewidencją **68**,
- Liczba dokonanych kontroli **92**,
- Liczba zakładów, w których stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny **0**,
- Liczba wydanych decyzji ogółem **0**,
- Liczba wydanych upomnień **0**,
- Liczba tytułów wykonawczych **0**,
- Liczba dzieci i młodzieży objętych nadzorem **7 848**

Żłobki i Kluby Dziecięce

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego Łodzi pozostaje:

- **9** żłobków (4 publiczne, 5 niepublicznych),
- **1** klub dziecięcy.

Stan sanitarno-techniczny tych placówek w roku 2023 był bez zastrzeżeń.

Przedszkola i Punkty Przedszkolne

Nadzorem objętych było **25** przedszkoli i **3** punkty przedszkolne. Nie stwierdzono uchybień dot. stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń placówek. W **4** placówkach (7 oddziałach na 137 stanowiskach) dokonano oceny dostosowania mebli do zasad ergonomii. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Szkoły Podstawowe, Zespoły Szkół, Licea Ogólnokształcące, SOSW

Nadzorem objęto uczniów, którzy uczęszczali do **25** szkół różnych typów, w tym:

- **18** szkół podstawowych,
- **5** zespołów szkół (**3** szkolno-przedszkolne, **1** zespół szkół ponadpodstawowych, **1** zespół z oddziałami przedszkolnymi, szkołą podstawową i liceum ogólnokształcące),
- **3** liceów ogólnokształcących
- **1** specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, w którym znajduje się **1** szkoła podstawowa i **2** oddziały przedszkolne.

Oceniono rozkłady zajęć w **167** oddziałach **18** szkół podstawowych. Nieprawidłowości nie stwierdzono. **21** szkół różnych typów posiada samodzielną salę gimnastyczną. Dzieci z pozostałych szkół korzystają z miejskich hal sportowych, w **1** szkole ćwiczą na korytarzach.

We wszystkich placówkach na terenie powiatu łódzkiego wschodniego jest zapewniony dopływ bieżącej zimnej i ciepłej wody. Placówki szkolne zapewniają papier toaletowy, mydło i możliwość higienicznego osuszania rąk po ich umyciu.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego Łodzi pozostaje także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla dzieci i młodzieży w Koluszkach, której stan sanitarno-techniczny i higieniczny nie budził zastrzeżeń w trakcie kontroli sanitarnej.

Wnioski wynikające z oceny aktualnego stanu sanitarnego

Stan sanitarno-techniczny budynków i pomieszczeń dla dzieci i młodzieży w powiecie łódzkim wschodnim w roku 2023 nie budził zastrzeżeń.

W 2023 roku w powiecie łódzkim wschodnim powstało ogółem **5** placówek:

- 1 żłobek niepubliczny,
- 1 przedszkole niepubliczne,
- 1 punkt przedszkolny,
- 1 szkoła podstawowa powstała z przekształcenia zespołu szkolno-przedszkolnego w Kurowicach z filią w Woli Rakowej.

W 2023 roku na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi w powiecie łódzkim wschodnim przeprowadzono **6** kontroli sanitarnych wypoczynku zimowego i **5** kontroli sanitarnych wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. Akcje

przebiegły bez zastrzeżeń. Zajęcia dla dzieci były urozmaicone, uczestnicy brali udział w licznych wycieczkach i zajęciach świetlicowych.

Zauważa się, że dyrektorzy oraz personel placówek nauczania i wychowania nadają zagadnieniom higieny nauczania właściwe znaczenie. Dotyczy to:

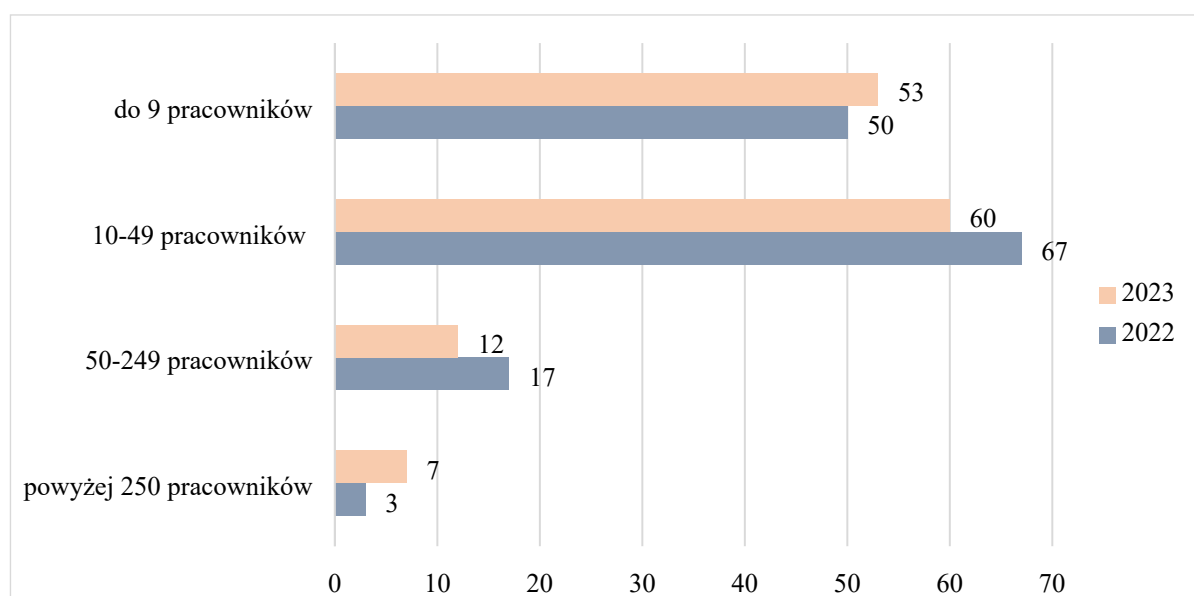
- kształtowania u uczniów elementarnych nawyków higienicznych dotyczących mycia rąk oraz korzystania z natrysków po lekcjach w-f,
- opuszczania sal lekcyjnych w trakcie przerw w celu ich wywietrzenia,
- uwrażliwiania na wady postawy w kontekście noszenia plecaków przekraczających 10-15% wagi ciała ucznia.

W szkołach posiadających pracownie chemiczne na terenie powiatu łódzkiego wschodniego nie stwierdzono przeterminowanych niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych.

Oddział Nadzoru i Higieny Pracy

W 2023 r. w ewidencji **Oddziału Nadzoru Higieny Pracy** Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Łodzi zarejestrowane były **132** podmioty gospodarcze (*w roku 2022 -137*) zatrudniające łącznie **6 022** pracowników (*2022 r.- 4 996*). Nadal przeważają zakłady małe zatrudniające do **50** pracowników (*113*), co stanowi **85%** ogółu zewidencjonowanych podmiotów.

Struktura nadzorowanych zakładów pracy wg. liczby zatrudnionych pracowników w latach 2022-2023

Przeważającą działalność stanowiły zakłady produkcji wyrobów tekstylnych, przemysłu odzieżowego oraz handlu detalicznego i hurtowego.

W 2023 r. nadzorem sanitarnym objęto **33** obiekty zatrudniające łącznie **2 849** pracowników. W ramach **45** kontroli sprawdzano przestrzeganie przez pracodawców przepisów określających:

- wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy,
- stan sanitarno-techniczny pomieszczeń pracy oraz zaplecza higieniczno-sanitarnego,
- przestrzeganie częstotliwości przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- przeprowadzanie profilaktycznych badań lekarskich,
- wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej,
- przestrzeganie przepisów zarówno ustawodawstwa krajowego jak i unijnego w zakresie wprowadzana do obrotu i stosowania chemikaliów.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku aktualnych wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz uchybień w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

Istotnym elementem nadzoru była ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy. W szczególności dotyczyło to ograniczenia narażenia pracowników na czynniki szkodliwe występujące w zakładach pracy. Opierając się na wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) stwierdzono w 1 zakładzie. Pracownicy narażeni stanowili 0,21 % ogółu zatrudnionych w zakładach skontrolowanych. Jako główną przyczynę przekroczenia natężenia hałasu pracodawca wskazał trudności techniczne związane z jego wyeliminowaniem lub ograniczeniem ze względu na uwarunkowania związane z rodzajem i specyfiką procesu technologicznego.

Nadzór szkodliwymi czynnikami biologicznymi, rakotwórczymi i mutagennymi występującymi w środowisku pracy.

W 2023 roku na terenie powiatu łódzkiego wschodniego objęto ewidencją **8** obiektów, w których występowały szkodliwe czynniki biologiczne. Skontrolowano **2** zakłady, w których na działanie szkodliwych czynników biologicznych potencjalnie ekspozowanych było **102** pracowników, w tym **35** na czynnik z **3** grupy zagrożenia (m.in. WZW typu B, WZW typu C, *Mycobacterium tuberculosis*). Nie stwierdzono naruszeń przepisów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.

W 2023 roku czynniki rakotwórcze lub mutagenne występowały w **17** zakładach pracy. Spośród nich skontrolowano **9**, w których na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych ekspozowanych było **68** pracowników, w tym **41** kobiet.

W zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych przeprowadzono **3** kontrole. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Nadzór nad chemikaliami

W 2023 r. działalność gospodarcza w zakresie wprowadzania do obrotu oraz stosowania substancji i mieszanin chemicznych na terenie powiatu łódzkiego wschodniego była prowadzona przez **26** podmiotów (w 2022r -21). Byli to importerzy (**7**), dystrybutorzy (**11**) dalsi użytkownicy formulatorzy (**8**).

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych przeprowadzono 12 kontroli, które dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych,
- wprowadzania produktów biobójczych.

Naruszenia obowiązujących przepisów stwierdzono w **9** obiektach. Do częstych nieprawidłowości stwierdzanych podczas kontroli należały: rozbieżności pomiędzy zapisami karty charakterystyki i oznakowaniem opakowania lub brak zgodności pomiędzy zapisami poszczególnych punktów karty charakterystyki.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w zakresie produktów biobójczych dotyczyły:

- braku wymaganego pozwolenia na wprowadzenie produktu,
- niewłaściwego oznakowania opakowań wprowadzanych produktów.

Postępowanie administracyjne i egzekucyjne

W przypadkach, gdy stwierdzono naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych wszczęto postępowania administracyjne mające na celu wyegzekwowanie od pracodawców obowiązków wynikających z przepisów.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano **2** decyzje administracyjne.

Nakazy w decyzjach dotyczyły:

- przeprowadzenia badań i pomiarów na stanowiskach pracy,
- braku lub nieprawidłowej oceny ryzyka zawodowego,
- obniżenia natężenia hałasu.

Znaczną część nieprawidłowości przedsiębiorcy likwidowali w trakcie kontroli lub bezpośrednio po wszczęciu postępowania administracyjnego.

Informacja o chorobach zawodowych

W 2023 r. na terenie powiatu łódzkiego wschodniego stwierdzono **2** przypadki choroby zawodowej, w tym: **(1)** pod postacią przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego wywołanej sposobem wykonywania pracy oraz **(1)** pylicy krzemowej. W jednym przypadku orzeczono o braku podstaw do jej stwierdzenia pylica krzemowa.

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

W Oddziale Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi zatrudnionych jest pięciu pracowników w wymiarze pełnego etatu.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. zgodnie z MZ – 45 załatwiono ogółem **178** spraw.

Liczba zajętych stanowisk	Ogółem
W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	
– uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	-
– uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	52
– opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	38

Liczba zajętych stanowisk dotyczących projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy	2
W ramach ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	
– opinie co do potrzeby przeprowadzenia ceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	53
– wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	3
– wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	2
– wydanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko	-
Uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	1
Zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych w zakresie warunków technicznych (w tym decyzje dla potrzeb rejestracji żłobka)	-
Spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą	-
Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego	24
Sprzeciw przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego, w tym wobec dopuszczenia do użytkowania	-
Innych spraw	-

--	--

Wydane zostało **1** postanowienie dot. uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy. W 2023 r. Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadził **26** kontroli na terenie powiatu łódzkiego wschodniego.

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego sprawował nadzór nad warunkami higieny środowiska. Opiniował w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Uczestniczył na wniosek organu w postępowaniu w sprawie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz w ocenach oddziaływania na środowisko.

Uzgadniał dokumentacje projektowe pod względem spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydawał opinie sanitarne o bezpiecznych i higienicznych warunkach pobytu dzieci w lokalach przeznaczonych na przedszkola.

Brał udział w realizacji nadzoru nad warunkami higieny pracy w zakładach, warunkami bezpieczeństwa żywności i żywienia w zakładach produkcyjnych i obiektach wprowadzających do obrotu artykuły spożywcze, jak również warunkami higieniczno – zdrowotnymi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

Pracownicy OZNS uczestniczyli w dopuszczeniu do użytkowania obiektów nowo wybudowanych lub w których wykonano roboty budowlane związane z rozszerzeniem działalności lub ze zmianą sposobu użytkowania obiektu.

Pracownicy Oddziału Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmowali stanowiska w sprawie uruchomienia następujących placówek:

Punkty apteczne

1. punkt apteczny zlokalizowany w Wiśniowej Górze przy ul. Tuszyńskiej 67;
2. punkt apteczny zlokalizowany w Wiśniowej Górze przy ul. Tuszyńskiej 58a.

Świetlice środowiskowe, świetlice wiejskie

1. budynek świetlicy wiejskiej zlokalizowany w Kaloncy nr 47 (dz. nr ewid. 111, 112/2, gm. Nowosolna);
2. budynek świetlicy wiejskiej zlokalizowany w Zofiówce przy ul. Źródlanej 15 (dz. nr ewid. 26/5 obręb 0019-Zofiówka, gm. Tuszyń)

Obiekty sportowe

1. rozbudowa stadionu miejskiego zlokalizowanego w Tuszynie przy ul. Poniatowskiego 13 (dz. nr ewid. 77/1, 77/2, 77/3 obręb 9);
2. budynek zaplecza sportowego klubu „ANDRESPOLIA” zlokalizowany w miejscowości Wiśniowa Góra, gm. Andrespol, obręb 0009- Wiśniowa Góra, dz. nr ewid. 1/2

Budynki produkcyjne, magazynowe oraz handlowo – usługowo – biurowe, gastronomiczne, hotele

1. Hal produkcyjno- magazynowa z częścią socjalno- biurową w miejscowości Bukowiec, gm. Brójce na działkach nr 328/2, 526;
2. budynek hali technologicznej - stacji uzdatniania wody wraz z zbiornikiem wyrównawczym 2A, zrealizowanych w ramach rozbudowy istniejącego ujęcia wody w miejscowości Wiśniowa Góra, gm. Andrespol (dz. nr 183/67, 183/72, 190/1 obręb 0009 - Wiśniowa Góra);
3. budynek usługowy okręgowej stacji kontroli pojazdów wraz z zapleczem socjalno-biurowym w Tuszynie przy ul. Świętokrzyskiej na działce nr ewid. 180/1 gm. Tuszyn;
4. budynek handlowo usługowy (DINO) zlokalizowany w Kurowicach na dz. nr ewid. 664/16, gm. Brójce;
5. budynek handlowo usługowy (DINO) zlokalizowany w Przanowicach nr 105 (dz. nr ewid. 236/2 obręb ew. 100607_5.0015) gm. Koruszki.

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego ściśle współpracuje z Urzędami Miasta i Gmin oraz Nadzorem Budowlanym.

Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łodzi podejmuje szereg różnorodnych działań na rzecz zdrowia i jakości życia na nadzorowanym terenie. Podstawowe kierunki działań oświatowo - zdrowotnych i promocji zdrowia wynikają z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, Komisji Europejskiej, Ministerstwa Zdrowia, sytuacji epidemiologicznej oraz bieżących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa. W szczególności dotyczą promowania zdrowego stylu życia oraz realizacji programów polityki zdrowotnej państwa (min. zapobieganie otyłości i chorobom przewlekłym – nowotworom, następstw palenia tytoniu i używania środków psychoaktywnych, profilaktyki HIV/AIDS).

Działalność oświatowo-zdrowotna i promocja zdrowia w roku 2023 r. była ukierunkowana na następującą tematykę.

Ogólne kierunki działań:

1. Realizacja programów rządowych, strategii ogólnokrajowych, programów edukacyjnych i kampanii społecznych w obszarze profilaktyki chorób i promocji zdrowia.
2. Nawiązanie współpracy w zakresie realizacji zadań, ze szczególnym uwzględnieniem władz lokalnych, organów rządowych oraz organizacji pozarządowych realizujących zadania w zakresie ochrony zdrowia.
3. Inicjowanie zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnych z aktualną sytuacją epidemiologiczną oraz potrzebami społeczeństwa.

W ramach tematyki antytytoniowej realizowano w przedszkolach, szkołach podstawowych następujące programy:

Czyste Powietrze Wokół Nas - program przedszkolnej edukacji antytytoniowej, który umożliwi wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowała się 1 placówka przedszkolna, która zrealizowała program. Działaniem objęto 146 dzieci.

Światowy Dzień Bez Tytoniu - akcje prozdrowotne kierowane do społeczności lokalnej.

Celem interwencji jest ukazanie związku pomiędzy paleniem tytoniu i występowaniem chorób układu krążenia, które są wiodącą przyczyną śmierci ludzi na całym świecie, zwiększenie świadomości na temat wpływu czynnego i biernego palenia tytoniu na zdrowie, a szczególnie funkcjonowanie układu krwionośnego, wspieranie działań mających na celu zmniejszenie konsumpcji wyrobów tytoniowych oraz ochronę ludzi przed występowaniem chorób niezakaźnych (zgodnie z Ramową Konwencją Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu).

Działania Oddziału zostały ukierunkowane głównie na media społecznościowe (*Facebook*) oraz stronę internetową Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi.

Realizacja zadań w zakresie kształtowania postaw i zachowań zdrowotnych dotyczących prawidłowego żywienia i promowania aktywności fizycznej:

1. Program edukacyjny ***Skąd się biorą produkty ekologiczne*** - adresatami działań są dzieci w wieku przedszkolnym. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Główne założenie programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowała się 1 placówka przedszkolna, która zrealizowała program. Działaniem objęto 159 dzieci.

2. ***Trzymaj Formę!*** program edukacyjny realizowany w szkołach podstawowych, celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowały się 3 szkoły, które zrealizowały program. Działaniem objęto 520 uczniów, nauczycieli i rodziców. W ramach

programu Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadził 2 wizytacje w powiecie łódzkim wschodnim.

3. Wojewódzka Kampania Edukacyjna ***Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie*** - adresatami działań są uczniowie szkół podstawowych, ich rodzice, opiekunowie i środowisko szkolne. Celem Kampanii jest obniżenie wśród uczniów tendencji do podejmowania ryzykownych zachowań generowanych przez grupę rówieśniczą prowadzącą do sięgania po różnego rodzaju substancje psychoaktywne.

Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowało się 19 placówek. Program był realizowany przez 1 szkołę podstawową w powiecie łódzkim wschodnim.

Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi w zakresie powyższego programu przeprowadził 1 wizytację oraz 1 warsztat edukacyjny na temat profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (działaniem objęto 35 uczniów szkoły podstawowej).

Dodatkowo przekazano materiały oświatowo – zdrowotne do placówek oświatowych, zakładów pracy, przychodni.

4. ***Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV***. Głównym celem programu jest zmniejszenie poziomu zachowań ryzykownych, wzrost wiedzy na temat HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmiana postaw ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie. Interwencja była ukierunkowana głównie na korzystanie z portalu społecznościowego *Facebook* oraz strony internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi – 20 umieszczeń na stronie.

Oprócz realizacji programów edukacyjnych prowadzone były również działania kierowane do społeczności lokalnej dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, zdrowego stylu życia oraz chorób nowotworowych.

Program profilaktyczny Raka Czerniaka - ***Znamię! Znam Je?***. Jest to program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego celem jest budowanie świadomości wśród młodzieży na temat zagrożeń wynikających z zachorowalności na czerniaka, a także potrzeby profilaktyki i własnego wykrywania tego nowotworu. Program został zrealizowany przez 1 placówkę. Działaniami zostało objętych 107 uczniów i nauczycieli, zaś informacją o programie 298 rodziców.

Program profilaktyczny Raka Szyjki Macicy – ***Wybierz życie. Pierwszy Krok***

Główne cele programu to:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu,
- podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna),
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

Dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

Program został zrealizowany przez 1 placówkę. Działaniami objęto 15 uczniów i nauczycieli.

Program profilaktyczny – **Podstępne WZW** - celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B, C. Do realizacji programu przystąpiła 1 placówka. Działaniami objęto 68 uczniów i nauczycieli.

W ramach kampanii **Pomoc Dla Ukrainy** umieszczono informacje w mediach społecznościowych dotyczące bezpłatnych szczepień w języku ukraińskim i polskim.

Pracownicy Oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi, zorganizowali:

- dystrybucję materiałów oświatowo- zdrowotnych,
- warsztaty pt.: **Dopalaczom mówimy Stop, Zdrowie psychiczne, Nie pal proszę** - w sumie 7 spotkań warsztatowych – szkoły podstawowe i ponadpodstawowe,
- szkolenia on-line dla koordynatorów szkolnych dot. programów edukacyjnych,
- wizytacje w placówkach oświatowych - 116 wizytacji,
- przeprowadzenie ankiet dot. szczepień ochronnych,
- materiały informacyjne na stronie internetowej Stacji oraz *Facebooku* – 432.
- nagrali autorski film w ramach *Europejskiego Tygodnia Szczepień*.

Dodatkowe zrealizowane interwencje nieprogramowe:

Interwencja nieprogramowa **Światowy Dzień Zdrowia WHO**. Hasłem przewodnim Światowego Dnia Zdrowia w 2023 roku było **Zdrowie dla wszystkich**. W ramach tematu zostało umieszczonych 7 informacji na stronie internetowej (*Facebook*) oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych.

W związku z dużym zapotrzebowaniem szkół i naciskiem na zwiększenie profilaktyki dot. zdrowia psychicznego zorganizowano ogółem 4 warsztaty w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w powyższym zakresie w powiecie łódzkim wschodnim.

Kampania dot. **Profilaktyki Szczepień Ochronnych**. W ramach kampanii przeprowadzono ankiety wśród rodziców placówki przedszkolnej w powiecie łódzkim wschodnim, mające na celu zebranie informacji dotyczących motywacji do szczepień, wiedzy społeczności lokalnej dot. szczepień ochronnych.

Ponadto Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia aktywnie zachęcał do zapoznania się z informacjami w mediach społecznościowych w zakresie tematów, min. profilaktyki chorób zakaźnych (ospa wietrzna, borelioza, choroby przenoszone drogą płciową, grypa, COVID-19), cukrzycy, antybiotykooporności i wiele innych.

W ramach realizacji działań współpracujemy z:

- placówkami służby zdrowia,
- dyrektorami przedszkoli, szkół,
- placówkami organizującymi półkolonie letnie i zimowe,
- zakładami pracy

W sumie Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia podjął ogółem 277 działań z zakresu promocji zdrowia w roku 2023 tj. przeprowadzono dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych, warsztaty edukacyjne dla młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych, akcje prozdrowotne w przedszkolach w okresie zimowym i letnim.

Umieszczono informacje na stronie internetowej i *Facebooku* Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi, przeprowadzono wizytacje w placówkach oświatowych, ankiety dotyczące szczepień w placówkach przedszkolnych oraz stworzono film dot. promocji szczepień ochronnych.

Inne działania

W 2023 roku na przełomie stycznia i lutego Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łodzi przystąpiła do realizacji wdrażania systemu ***Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją*** (EZD).

W tym celu został powołany zespół koordynatorów ds. wdrażania i funkcjonowania systemu EZD w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi, którego zadaniem jest prawidłowe koordynowanie i wdrażanie wewnętrznych procedur. Powołano również koordynatora czynności kancelaryjnych w celu bieżącego nadzoru nad prawidłowością wykonywania czynności kancelaryjnych.

W okresie od maja do września w Lokalnym Centrum Kompetencji w Moszczenicy wszyscy pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi brali czynny udział w szkoleniach w zakresie wdrażania systemu EZD. W ramach dostosowania, po generalnym remoncie, wydzielony i wyposażony został Punkt Kancelaryjny do obsługi interesantów dostosowany dla poruszających się na wózkach. Ponadto zakupiony został sprzęt informatyczny do skanowania, drukowania etykiet korespondencyjnych i rejestracji pism wpływających. Doposażono również istniejące archiwum w profesjonalne regały do przechowywania dokumentacji.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łodzi w 2023 roku uczestniczyła jako podmiot upoważniony w projekcie pt. „***Wzmocnienie nadzoru sanitarno – epidemiologicznego Polski***” Nr POWR.07.01.00-00-0008/22 realizowanego w ramach Działania 7.1 Oś priorytetowa VII wsparcie REACT-EU dla obszaru zdrowia Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach w/w projektu Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łodzi wdrażała działania projakościowe i rozwiązania organizacyjne ułatwiające dostęp do usług zdrowotnych ukierunkowanych na obsługę osób pochodzących z Ukrainy w sprawach sanitarno – epidemiologicznych. Oddelegowano **27** pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi (w częściach etatów), do realizacji zadań w zakresie wsparcia obywateli Ukrainy, przebywających na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi w zakresie:

- obsługa obywateli Ukrainy w związku z prowadzoną działalnością laboratoryjną – rejestracja i przyjmowanie próbek do badań laboratoryjnych (w tym pomoc przy wypełnianiu dokumentów zlecających badanie, informowanie o sposobie pobierania materiału do badań, wydawania sprawozdań z badań) oraz realizacja płatności – **(3 osoby/0,6 etatu)**,

- ocena stanu sanitarnego oraz warunków w zbiorowych miejscach pobytu obywateli Ukrainy, czasowo przebywających na terenie miasta i powiatu w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie oraz pomoc obywatelom Ukrainy w zakresie doradztwa dotyczącego prowadzenia działalności gospodarczej (np. zakłady fryzjerskie, gabinety masażu, kosmologii), zapoznanie z obowiązującymi przepisami i wymaganiami – (5 osób/0,7 etatu),
- pomoc obywatelom Ukrainy w zakresie wsparcia merytorycznego, dotyczącego prowadzenia działalności związanej ze sprzedażą żywności, gastronomią, żywieniem, a także działalnością nierejestrowaną, polegającą na przetwarzaniu i produkowaniu żywności w warunkach domowych bez konieczności zakładania działalności gospodarczej, kontrole nowopowstałych obiektów o profilu: żywnościowym i żywieniowym (m.in. sklepy, restauracje, szeroko rozumiana gastronomia), których właścicielami są obywatele Ukrainy lub w których zatrudniani są obywatele Ukrainy – (8 osób/0,8 etatu),
- przekazywanie informacji o obowiązujących szczepieniach ochronnych w Polsce (PSO), rodzaju szczepionek stosowanych w ramach PSO, informacji o lokalizacji punktów szczepień i zasad ich funkcjonowania, informacji o szczepieniach zalecanych ich rodzajach i zasadach ich finansowania dla obywateli z Ukrainy, prowadzenie działalności edukacyjnej skierowanej do osób narodowości ukraińskiej dotyczącej narażenia i profilaktyki chorób zakaźnych, a także prowadzenie wywiadów epidemiologicznych z obywatelami Ukrainy, u których rozpoznano lub podejrzewa się chorobę zakaźną – (6 osób/0,8 etatu),
- obsługa bezpośrednia interesantów pochodzenia ukraińskiego – (5 osób/0,5 etatu),

W ramach projektu zatrudniono 5 pracowników – obywateli Ukrainy, które przybyły do Polski w związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy. Na stanowisku referenta zatrudniono 2 osoby, na stanowisku sprzątaczkę 3 osoby. Zatrudnienie pracowników z Ukrainy spowodowało aktywizację zawodową tych osób, umożliwiając im podjęcie pracy w celu pokrycia kosztów życia w Polsce oraz pozwoliło zdobyć doświadczenie zawodowe u polskiego pracodawcy. Jednocześnie zwiększyło potencjał kadrowy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łodzi z tego tytułu pozyskała łącznie środki finansowe w kwocie **168 070,31 zł**.

Powyzsza kwota została przeznaczona na sfinansowanie części wynagrodzeń 27 pracowników oddelegowanych do realizacji zadań w zakresie wsparcia obywateli Ukrainy oraz na sfinansowanie kosztów wynagrodzeń 5 nowozatrudnionych pracowników z Ukrainy.

Dwóch pracowników – obywateli Ukrainy, zatrudnionych w ramach realizacji projektu kontynuuje pracę w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi w roku 2024.

Projekt *Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno – epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania* Nr POIS.11.03.00-00-0192/22 – realizowany w ramach osi priorytetowej XI REACT-EU Działania 11.3 Wspieranie

naprawy i odporności systemu ochrony zdrowia Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 - 2020 w zakresie wsparcia organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (roboty budowlane, doposażenie, w tym zakup wyrobów medycznych jednorazowego użytku, środków ochrony indywidualnej oraz środków do dezynfekcji). W ramach projektu Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łodzi do końca 2023 r. zrealizowała **3** zadania o łącznej wartości **578 675,70 zł** w tym:

Zad. 1 – wykonanie sieci teleinformatycznej w budynkach Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi, przy ul. Przybyszewskiego 10;

Zad. 2 - zakup sprzętu i wyposażenia laboratoryjnego;

Zad. 3 - pozostałe zakupy, w tym zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania, wyposażenia administracyjno-biurowego oraz socjalnobytowego.